



Ikt. sz.: KUB-41/14-4/2020.

KUB-6/2020. sz. ülés
(KUB-32/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2020. április 7-én, kedden, 11 óra 05 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a koronavírus-járványról, különös tekintettel annak nemzetközi vonatkozásaira, és a járvány elleni védekezés keretében megtett kormányzati intézkedésekről</i>	5
<i>Szijjártó Péter tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Szijjártó Péter válaszai, reflexiói</i>	21
<i>Egyebek</i>	26
<i>Az ülés berekesztése</i>	26

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a koronavírus-járványról, különös tekintettel annak nemzetközi vonatkozásaira, és a járvány elleni védekezés keretében megtett kormányzati intézkedésekről
Előterjesztő:
Sziijártó Péter külgazdasági és külügyminiszter
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Németh Zsolt (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla Mihály (Fidesz) mert a bizottság alelnöke
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Juhász Hajnalka (KDNP), a bizottság alelnöke
Mesterházy Attila (MSZP), a bizottság alelnöke
Bartos Mónika (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)
Nacsa Lőrinc (KDNP)
Dr. Brenner Koloman (Jobbik)
Dr. Lukács László György (Jobbik)
Dr. Gurmai Zita (MSZP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Dobos Evelin bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászóló

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter

Megjelent

Dr. Sztáray Péter András államtitkár (Külgazdasági és
Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Jó reggelt kívánok! Köszöntöm a bizottság tagjait, a szakértőket, akik velünk vannak. Köszöntöm Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter urat, Sztáray Péter államtitkár urat. S köszöntöm a média képviselőit, akik online követik nyomon a bizottsági ülést; köszöntöm őket is ott lent a félemeleten.

Megkezdjük a Külügyi bizottság ülését. Megállapítom a határozatképeséget. Fölteszem szavazásra a megküldött napirendet. Képviselőtársaim, ki támogatja a napirendet? (Szavazás.) Egyhangúlag támogattuk. Köszönöm szépen.

Tájékoztató a koronavírus-járványról, különös tekintettel annak nemzetközi vonatkozásaira, és a járvány elleni védekezés keretében megtett kormányzati intézkedésekről

1. napirendi pontunk: tájékoztató a koronavírus-járványról, különös tekintettel annak nemzetközi vonatkozásaira, és a járvány elleni védekezés keretében megtett kormányzati intézkedésekről. Miniszter úr, megadom a szót. Parancsoljon!

Szijjártó Péter tájékoztatója

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Először is engedjék meg, hogy megköszönjem önöknek a meghívást és a lehetőséget, hogy itt most beszámolhatok önöknek a világgjárvány jelentette kihívásokról, illetve az arra adott magyar kormányzati intézkedésekről.

Ha megengedik, négy területre osztanám a beszámolómat. Amikor Magyarország szembesült a világgjárvánnyal, világossá vált, hogy számunkra az első számú feladat a magyar emberek egészségének és életének megvédése és megőrzése. Ugyanúgy feladatunk a külföldön rekedt magyarok hazahozatala, mert ha nagy baj van az egész világon, akkor az a jó, ha a magyarok itthon vannak, így tudjuk őket a legjobban megvédeni. Ugyanakkor pedig - harmadikként - azt is világossá kell tennünk, hogy a világgjárvány nemcsak az emberek egészségét, hanem az egész világgazdaság és azon belül a nemzetgazdaságok működőképességét is veszélyezteti, kihívások elé állítja, tehát nyilván ezt a kérdést is kezelni kell. Erre fűzhető fel a Külgazdasági és Külügyminisztérium elmúlt hónapokban végzett munkája, erre fűzhető fel a kormány elmúlt hónapokban végzett munkája és meghozott intézkedései.

Ennek megfelelően először a magyar emberek egészségének és életének megvédése érdekében meghozott intézkedések egy részére szeretnék rávilágítani. Több fronton védekezünk, az egészségügyi védekezés frontja a legfontosabb. Annak érdekében, hogy az egészségügyi védekezés sikeres lehessen, eszközökre van szükség, ezeket az eszközöket, illetve ezeknek az eszközöknek egy nagy részét külföldről kell beszereznünk, és kivétel nélkül Keletről kell beszereznünk, és azt kell mondjam, hogy kivétel nélkül Kínából kell beszereznünk. Tehát ma ott tartunk, hogy az egész nyugati világ, beleértve az Egyesült Államokat, beleértve az Európai Unió valamennyi tagországát, Kínában sorakozik azért, hogy az egészségügyi védekezéshez szükséges eszközöket beszeresse, a maszkoktól a betegőrző monitorokon át egészen a lélegeztetőgépekig. Az is világos, hogy bár Kína minden ilyen típusú termékből tömegtermelésre alkalmas kapacitásokkal rendelkezik, az igények, tehát a kereslet jóval meghaladja a kapacitásokat és a kínálatot. Ebből fakadnak aztán azok a westernfilmekbe illő jelenetek, amelyek egy részéről a nemzetközi sajtó is adott már

tájékoztatást, hogy a bizonyos helyre szánt termékek nem arra a bizonyos helyre, hanem egy egészen más, onnan több ezer kilométerre lévő helyre érkeznek meg, vagy éppen más megrendelőnél csapódnak le. Mindenesetre a következőről tudok önöknek tájékoztatást adni.

Összesen 116 258 940 maszkot rendeltünk meg, ebből 30 960 096 érkezett meg a mai napig, és ezen a héten, ha minden a szerződésben vállalt határidőknek és a kiadott repülési engedélyeknek megfelelően történik - tehát itt egy erős „ha”-val kezdtem a mondatot -, akkor ezen a héten még 8 086 000 maszk meg fog érkezni.

A lélegeztetőgépek vonatkozásában 14 490 a teljes megrendelt mennyiség, ebből 152 már itt van. A gyártás folyamatos; ahogyan megtöltik a szállítógepeket, úgy ezek is sorozatban remélhetőleg be fognak futni.

A tesztek vonatkozásában 3 300 000 a rendelt mennyiség, amelyből 133 200 már megérkezett.

A védőfelszerelések, úgymint szemüveg, kesztyű, sapka, arcvédő, cipővédő, overall, itt 47 753 000 a teljesen megrendelt mennyiség, 27 048 000 már meg is érkezett.

Szeretném önöket tájékoztatni arról is, hogy a világ több pontján zajlanak olyan kísérletek, amelyek bizonyos gyógyszerek ezen világvjárvány esetében való használhatóságának tesztelésére vonatkoznak. Kifejezetten ígéretesnek minősítik a nemzetközileg elismert tudósok azokat a kutatásokat, amelyek Kínában egy bizonyos favipiravir nevű gyógyszerhez kötődnek. Ebből a gyógyszerből a hétvégén 400 ezer darab érkezett Kínából Magyarországra. A Kínai Népköztársaság a világon négy országnak tette lehetővé ennek a gyógyszernek a megvásárlását - mi vagyunk az egyik. Ezek a gyógyszerek tehát itt vannak az Állami Egészségügyi Ellátó Központ raktárában, és majd arról az orvoszakma, illetőleg az arra jogosultsággal rendelkező vezetők döntenek, hogy milyen módon történik ennek a felhasználása.

Szeretném önöket tájékoztatni egy pillanatfelvétel erejéig a mai napi helyzetről. A mai napon landolt a Wizz Air négy repülőgépe, amelyek összességében 137 400 izolációs köpenyt szállítottak Budapestre, amelyek szintén az egészségügyi védekezés sikeressége szempontjából elengedhetetlen eszközök. És várjuk a Qatar Airways Cargo gépét is, amellyel 100 lélegeztetőgép, 200 betegőrző monitor és 135 ezer teszt várható. S természetesen a Kína és Magyarország közötti légi híd jegyében még ezen a héten is számos repülőgép landolását várjuk.

Szeretném önöket tájékoztatni arról is, hogy együttműködünk a Főpolgármesteri Hivatallal és együttműködünk a budapesti kerületekkel is. Azt a kérést kaptuk Budapesttől, hogy a Fővárosi Önkormányzat, illetve a kerületek által megrendelt, összesen 165 ezer maszkot is hozzuk el. A tegnapi napon a Külgazdasági és Külügyminisztérium szervezésében ezek a maszkok megérkeztek, azokat részben már a Fővárosi Önkormányzat átvette, részben a kerületek a mai napon vehetik majd át ezeket. Természetesen az együttműködést itt az egész nemzet érdekében a lehető legszélesebb körben szeretnénk látni.

De nemcsak határainkon belül, hanem határainkon kívül is. Magyarország felelős szomszédságpolitikát folytat, ennek jegyében Szerbiának, Horvátországnak, Szlovéniának és a tegnapi napon Észak-Macedóniának is nyújtottunk segítséget, maszkokat, illetőleg védőruházatot vittünk. Fontosnak gondolom ezt a típusú segítséget, hiszen ha ezek az országok legyengülnek a szó szoros vagy átvitt értelmében, ha ezek az országok nem tudják a védekezési kapacitásaikat fenntartani, akkor az ezen a nyugat-balkáni útvonalon egyre erősödő migrációs nyomásnak sem tudnak ellenállni, és akkor majd megint azzal szembesülünk, hogy Magyarország déli határánál megjelenik az ellenőrizetlen és robusztus migrációs hullám, ami a jelen

körülmények közepette az eddig ismert biztonsági és kulturális kihívások és kockázatok mellett jelentős egészségügyi kockázatokat is jelent, illetve jelentene.

Természetesen hallottuk azokat a hangokat, amelyek kétségbe vonták a szomszédos országok megsegítésének létjogosultságát. Azt szeretném itt önökkel közölni, hogy Kínából vásároltunk egy komplett gépsort, amely maszkok gyártására alkalmas, ennek az installálása Sátoraljaújhelyen zajlik, és ez a gépsor havonta 2,8 millió maszkot tud előállítani, tehát a nagyszámú, 116 millió darabot meghaladó kínai rendelésen túl - amelyből, még egyszer mondom, majdnem 31 millió már megérkezett - havi szinten 2,8 millió darabot gyártani is fogunk tudni.

Tisztelettel tájékoztatom az Országgyűlés Külügyi bizottságát arról is, hogy Magyarország történetének legnagyobb hazatérési akciója zajlik, amelynek az a sajátossága, hogy nemcsak a hazahozott magyar állampolgárok száma nő napról napra, hanem a hazahozásban segítséget kérő állampolgárok száma is. A mai nap reggeléig 7995 magyar állampolgár hazatérését segítettük Magyarországra, és jelenleg 928 fő Magyarországra szállítását szervezzük. Jelzem, hogy ez a szám tegnap 883 volt, tehát az idő előrehaladásával és a hazatérő emberek számának jelentős növekedésével párhuzamosan nem csökken, hanem nő a külföldről hazatérésben segítséget kérő magyar állampolgárok száma.

Szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy példamutató együttműködés alakult ki a lengyelekkel, osztrákokkal, bolgárokkal, csehekkkel és szlovákokkal, valamint szlovénekkal a hazatérések elősegítése vonatkozásában. A legnagyobb akciónk éppen a múlt héten történt, az észak-amerikai kontinensen két országban, az Egyesült Államokban és Kanadában rekedt magyarokat, szlovéneket, szlovákokat és horvátokat hoztunk haza, összesen 270-et. Korábban Marokkó lezárta a légterét, ott is nagyszámú magyar került bajba, őket is közösen más szomszédos országok polgáraival hazahoztuk; de négy különgépünk repült Varsóból, volt különgépünk Ciprusra, buszaink Olaszországba, Csehországba, Szlovákiába, Zágrábba, Ausztriába, volt különgépünk Izraelből. Tehát összességében 116 országból segítettünk hazatérni magyar embereknek, és még egyszer mondom, minden külföldön rekedt magyar számíthat a segítségünkre. Azon vagyunk tehát, hogy ez a 928 fő, aki ma szerepel a regiszterünkben mint hazahozandó magyar, őket egytől egyig szintén segíteni fogjuk a hazatérésben.

Még egy dolog a repatriálás kapcsán: volt egy vita arról, hogy az Európai Unió mennyire segít vagy mennyire nem. Két tényt hadd mondjak önöknek: március 31-én érkezett meg az Európai Unió katasztrófa helyzetekért felelős biztosától az a levél, amelyben arról tájékoztat minket, hogy a tagállamok számíthatnak valamifajta európai uniós segítségre, maximum 75 százalékig, ha előre jelzik a repülőgép indulását, ha legalább felében más országok polgárait is hazahozzák, és más megoldás nincs, és az EU-n kívülről történik a repatriálás. Még egyszer mondom: március 31-én. Mi egész márciusban azzal foglalkoztunk, hogy hozzuk haza a magyar embereket. Másrészt pedig elhangzottak számok képviselőtársaink részéről abban a tekintetben, hogy volt 200 magyar, akit az Európai Unió segítségével hoztunk haza. Ha ez így is van, akkor ez azt jelenti, hogy az összesen hazahozott magyarok 2,5 százalékáról beszélünk. Minden egyes magyar ember fontos, tehát fontos volt annak a 200 magyar embernek a hazahozatala is, csak hogy mennyire működnek a nemzeti megoldások és a kétoldalú vagy többoldalú, nemzeti alapon szervezett koordinációk, és mekkora szerepet tölt be a brüsszeli koordináció a hazatérésben, arról szerintem ez egy beszédes adat.

Ami a határainkon kialakult helyzetet illeti, ugyanúgy, ahogy mi is, úgy minden szomszédos ország hozott korlátozó intézkedéseket a saját határainak átlépésére vonatkozóan. Ugye, a mi döntésünk úgy szól, hogy szárazföldi határt csak magyar állampolgár léphet át Magyarországra irányába, kivéve az áruszállítást magyarországi

célponttal, illetve tranzittal, illetőleg kivéve azokat a személyeket, akik Magyarországot tranzitországgként használva, a kijelölt útvonalakon haladva, kizárólag a kijelölt töltőállomásokat igénybe véve haladnak át Magyarországon és lépnek be egy harmadik ország területére. Miután meghoztuk azt a döntésünket, hogy Magyarország területére csak a magyar állampolgárok léphetnek be, világossá vált, hogy a Magyarország földrajzi pozíciójából származó helyzet és az ebből fakadó előnye valós; szinte azonnal tucatnyi ország jelentkezett a tranzitlehetőségeket kérve. A megállapodásokat hiánytalanul, egytől egyig megkötöttük, tehát román, bolgár, moldáv, ukrán, szerb, horvát állampolgárok térhettek haza Nyugat-Európából Magyarországon keresztül. S mindig rugalmasan kezeltük azokat a kéréseket, amelyek a Budapesten landoló, szomszédos országok polgáraitra vonatkoztak, az ő hazatérésüket is minden esetben lehetővé tettük és segítettük, tekintettel arra, hogy több szomszédos ország is lezárta nemcsak a repülőtereit, hanem a légterét is, tehát gyakorlatilag a polgári és kereskedelmi repülés minden lehetőségét megszüntették, így Budapest nemcsak Magyarország, hanem több szomszédos ország nemzetközi repülőterévé is előlépett az elmúlt hetekben.

Tisztelettel tájékoztatom önöket arról is, hogy ugyanúgy, ahogy a szomszédos országoknak, úgy nekünk is az az érdekünk, hogy a határ menti közösségek közötti együttműködést és annak szorosságát fenntartsuk. Az az érdekünk, hogy az ingázók át tudjanak járni a határon. Számos határ mentén lakó embernek van a munkahelye a határ másik oldalán, számos határ mentén élő gazdának van földtulajdona a határ másik oldalán, számos embernek van a vállalkozása a határ másik oldalán, és ez mindkét irányba igaz. Ezért fontos volt számunkra, hogy megállapodásokat tudjunk kötni az ingázók határon átjutási lehetőségéről.

Szlovákia vonatkozásában azt a tájékoztatást tudom adni önöknek, hogy tíz határátkelőhelyünk van nyitva, ebből a tizből nyolc határátkelőhelyen a teherforgalom korlátozás nélkül haladhat. Itt szeretném megjegyezni, hogy a magyar emberek egészségének megvédésén túl nekünk feladatunk a gazdaság működőképességének fenntartása is, ezért az áruforgalom zavartalan folyását biztosítanunk kell. Magyarországnak 43 milliárd eurónyi kereskedelmi forgalma volt tavaly a szomszédos országokkal, tehát nyilvánvaló, hogy a gazdaságaink rendkívül szorosan egymásra vannak utalva, ezért elengedhetetlen, hogy az áruforgalom korlátozásmentes és folyamatos lehessen. Itt voltak fennakadások, mára azonban a szomszédos országokkal való együttműködésben ez a helyzet is, azt hiszem, jól beállt, jól működik. Magyarország területéről naponta 12 ezer kamion lép be, ebből 6400 tranzitforgalmat bonyolít, 5600 pedig magyarországi célponttal érkezik be. Szlovákiával közös határunkon legutóbb éppen a balassagyarmati határátkelőhely megnyitásáról tudtunk megállapodni, előtte pedig a somoskőújfaluiról, azt megelőzően pedig a komáromiról. Ez utóbbinak azért volt nagyon fontos szerepe, mert Komáromnál egy új híd is épül, amelynek az építését gyakorlatilag leállította volna a komáromi határátkelőhely lezárása, így viszont azt a megállapodást kötöttük, hogy minden, a hídon dolgozó munkás annak az országnak az irányába elhagyhatja a hidat, ahonnan érkezett reggel a munkavégzés érdekében; ezt a praktikus megállapodást sikerült megkötünk. Tehát Szlovákia esetében tíz átkelőhelyünk van nyitva.

Románia esetében hat határátkelőhely volt nyitva, azonban az RMDSZ kérésére és a román külügyminisztérium kérésére - mert ilyen is van, hogy ez a kettő egybeesik; mondjuk, az elmúlt öt és fél évben ez az első alkalom (*Derűtség.*) - három átkelőhelyet megnyitottunk, Vállajnál, Létavértesnél és Méhkeréknél, és lehetővé tettük az ingázást.

Szlovénia esetében három átkelőhelyünk volt nyitva a magyar-szlovén határ déli szakaszán. Az északi szakaszon élők kértek segítséget, ezért a kétvölgyi és a bajánsenyői átkelőt is megnyitottuk számukra az ingázás érdekében.

Horvátországgal mind a hét határátkelőhelyünk működik az ingázóknak.

Ausztria vonatkozásában szintén közös érdek, hogy segítsük azokat a magyar embereket, akik Ausztriában dolgoznak; ez osztrák érdek is, merthogy bizonyos ágazatok gyakorlatilag összeroppanának a magyar munkavállalók nélkül, ez világossá vált. Tehát elismerés illeti azokat a magyarokat, akik nap mint nap öregbítik hazánk hírnevét az Ausztria területén elvégzett rendkívül magas színvonalú munkájukkal. A harminc átkelési pontból nyolcat nyitva tartunk, éppen annak érdekében, hogy zavartalanul át tudjanak menni a munkavállalók napi szinten.

Két olyan ország van a szomszédos országaink között, amelyek a lehető legszorosabb vagy legszigorúbb szabályozást alkalmazzák a határaikon, és még a saját polgáraik előtt is lezárták a belépés lehetőségét: Ukrajnáról és Szerbiáról van szó. A szerb kormánnyal már tárgyaltunk arról, hogy a jelenleg három, teherforgalom számára nyitva lévő átkelőhely mellett nyissunk két olyan átkelőhelyet, ahol az ingázók számára biztosítanánk az átlépést a két ország között. Egyelőre a szerbek által hozott intézkedések egy másik irányba mutatnak, tehát ott még nem tudjuk, hogy sikerül-e rövid időn belül megállapodást elérnünk. Ukrajna is lezárta a határait, azzal, hogy Záhonynál lehetséges a teherforgalomnak az átlépés. Több térségbeli parlamenti képviselőtársunk jelezte, hogy fontos lenne itt is megnyitni az átkelés lehetőségét. Természetesen ezt az ukrán kollégáknak jelezni fogjuk, és remélem, hogy valamifajta sikert el tudunk majd ott érni.

Tehát gyakorlatilag Ukrajnán és Szerbián kívül a személyforgalom jelenleg biztosított a másik öt ország vonatkozásában; ebben a két esetben pedig tárgyalásban állunk.

Szeretnék önöknek végül tájékoztatást adni a gazdaságvédelmi akciótervről is. Itt öt programpontot kell elkülöníteni, illetve kiemelni, először is a munkahelyek megőrzésére vonatkozóan. Most nem akarom itt megnyitni azt a gazdaságfilozófiai vitát, amelyet a parlament plenáris ülésén egyrészt ma már többször megvívunk, meg gyakorlatilag tíz éve vívunk; persze, ha igény van rá, akkor ettől a szándéktól eltérlek, ha kell. Azt szeretném elmondani önöknek, hogy ez a gazdaságvédelmi akcióterv kifejezetten munkafókuszú, kifejezetten munkahelyfókuszú; legalább annyi munkahelyet akarunk teremteni, mint amennyi munkahelyet a világjárvány elvisz, és meg akarjuk védeni azokat a munkahelyeket, amelyek jelenleg Magyarországon megvannak. Ezért az egyik legfontosabb intézkedési pillér a munkahelyek megőrzésére, megtartására vonatkozik. Itt a zászlóshajó intézkedés arról szól, hogy ha egy vállalat kénytelen a megrendelésállomány csökkenése miatt például 15-50 százalék között csökkenteni a meglévő munkavállalók munkaidejét, akkor ebben az esetben az állam kész átvállalni 70 százalékát a munkaerőköltségnek. Ennek vannak különböző formái Európában, ez egy speciális magyar megoldás lesz a bértámogatásra.

Emellett tisztelettel tájékoztatom önöket arról is, hogy az exporttevékenységet folytató vállalatok munkahelymegőrzése érdekében egy olyan kedvezményes hitelprogramot indítunk az Eximbanknál, amely 400 milliárd forintnyi forrást nyit meg kis-, közepes és nagyvállalatok számára forgóeszköz- és beruházási hitelre, 0,1-2,5 százalék közötti hitelkamattal. Ez azt jelenti, hogy az éven belüli forgóeszközhitel a kis- és közepes vállalkozások számára 0,1 százalékos kamatozású lesz, ami, azt gondolom, kellő segítséget ad ahhoz, hogy az előttünk álló vagy a vállalatok előtt álló nehéz hónapokra áthidaló megoldást tudjon nyújtani. Emellett pedig tudjuk azt, hogy a vállalkozások egy jelentős része valamilyen kereskedelmi banki hitellel rendelkezik, és amikor nehéz időszak köszönt be, akkor a kereskedelmi bankok szeretik a biztosítéki poolt még biztosabbnak tudni. Ezért egy garanciaprogramot indítunk 50 milliárd forint értékben, amelynek lényege az, hogy az Eximbank beáll ezzel a garanciával a

vállalatok kereskedelmi banki hitele mögé, így nem kell újabb forrásokat mozgósítania a vállalkozásoknak a biztosítéki pool feltöltéséhez.

S elindítunk egy olyan biztosítási programot is, amely pedig lehetőséget ad az exportáló vállalatoknak arra, hogy a nehéz körülmények között is megtartsák a piacaikat. Az Európai Unió számos országa szenved a gazdasági kihívásoktól, sőt az összes, a világjárvány miatt, ezért a fizetési határidők is a 30-60 napról folyamatosan csúsznak felfelé. Nyilvánvalóan egy közepes vállalkozásnak nehéz kigazdálkodni egy 180 vagy 360 napos fizetési határidőt exporttevékenység esetén, ezért egy olyan biztosítási programot indítunk, amely lehetővé teszi a kis- és közepes vállalkozások számára 360 napig a fizetési határidő áthidalását. Erre is 150 milliárd forintos keretösszeg a rendelkezésünkre áll.

Második pilléreként szeretném kiemelni a munkahelyek, új munkahelyek létrehozásának fontosságát, hiszen nemcsak a meglévő munkahelyeket akarjuk megmenteni és megvédeni, hanem új munkahelyeket szeretnénk létrehozni, még egyszer mondom, legalább annyit, mint amennyit a világjárvány nyomán elveszítünk. Munkahelyteremtés úgy lehetséges, ha beruházásokat támogatunk, ezért egy rendkívül robusztus beruházástámogatási programot indítunk el. Szerencsére jó alapokról indulunk, hiszen az elmúlt öt évben mindig megdöntöttük a beruházási rekordot, tavaly 1705 milliárd forintnyi beruházás érkezett Magyarországra a beruházásösztönzési rendszerünkön keresztül. Most a meglévő beruházásösztönzési és támogatási rendszer mellé nyitunk újabb lehetőségeket. Ezeknek a programoknak az európai uniós notifikációja már zajlik. Én nagyon remélem, hogy az európai intézmények Brüsszelben komolyan gondolták azt, hogy rugalmasabbak és gyorsabbak lesznek a válságra való tekintettel, és megteremtik a lehetőséget a tagállamoknak arra, hogy a saját nemzetgazdaságaikat kellőképpen tudják segíteni.

Foglalkozunk néhány külön kiemelt ágazattal, amelyek a magyar gazdaság és a magyar társadalom szempontjából kiemelt szereppel rendelkeznek, és a válság nehéz helyzetbe hozza őket. Ilyen a turizmus. Láthattuk, hogy az elmúlt években Magyarország lett Közép-Európában a legkedveltebb utazási célpont; éppen a világjárvány kitörése előtt vettük át Prágától a vezető pozíciót a Kínából érkező légi járatok tekintetében. Kína öt nagyvárosából hetente 14 járatot működtettek légitársaságok Budapesten, ez volt a legtöbb Közép-Európában; most a 14-ből egyelőre egy járat jár a jelenlegi helyzetben. Ez világosan mutatja, hogy a legjobban költő ázsiai turistáktól való elesés milyen mértékű lesz Budapesten, illetve Magyarországon.

Foglalkozunk külön az egészségiparral. Jelezném, hogy a gyógyszeripar tekintetében Magyarország az egyik legversenyképesebb ország a világon. A világon lakosságszám tekintetében 92.-ek vagyunk egészségipari, gyógyszeripari exportban pedig a 18.-ak. Ez tehát világosan mutatja, hogy minden, ami itt Magyarországon előállításra kerül a gyógyszeriparban, az világszinten versenyképes.

Külön foglalkozunk az élelmiszeriparral, a mezőgazdasággal, az építőiparral, a logisztikával és a közlekedéssel. Az előbb említettem, hogy a földrajzi fekvésünkből fakadó előnyöket ki kell használni.

A vállalatok finanszírozását már részben említettem az eximbanki hitelprogramok, garanciaprogramok kapcsán. Összességében nagyon komoly kamat- és garanciatámogatott hitelprogramok indulnak.

Ötödikként pedig beszélnünk kell természetesen a családok és a nyugdíjasok megvédéséről és támogatásáról is. Elkezdjük visszaépíteni a 13. havi nyugdíjat, amelyet összességében négy részletben fogunk megtenni.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel kívántam felvillantani a magyar kormány intézkedései közül a legfontosabbakat, illetve azokat a fókuszpontokat, amelyek az elmúlt hetekben vezérelték a munkánkat. Szeretném azzal

zárni a beszámolómat önöknek, hogy a világjárvány után semmi nem lesz ugyanolyan, mint amilyen volt, a nemzetközi politikában sem, de a világjárvány előtt és attól függetlenül is zajlott egy nagyon komoly átalakulási folyamat mind a gazdasági, mind a politikai erőviszonyok tekintetében. Az is világos volt, hogy ezeknek a folyamatoknak a tempóját legalább annyira diktálták Keletről, mint amennyire diktálták Nyugatról. Most ez a világjárvány fölerősíti ezt a helyzetet. A világjárványt követően a geopolitikai és világgazdasági erőviszonyok is jelentős mértékben átrendeződnek. Az, hogy ezeknek a mértéke milyen lesz, nagymértékben függ attól, hogy a világ nyugati felében a vírus lefutása milyen sebességgel fog megtörténni. Az, hogy a járvány Keleten hatott először, és utána jött át Nyugatra, megteremti a keletiek számára a lehetőséget arra, hogy most az időfaktorból fakadóan újabb előnyre tegyenek szert, hiszen ott a járvány lecsengőben van, a nyugati világban most van éppen felfutóban vagy éri el a csúcspontját - erről különböző szakmai álláspontok vannak -, de a lényeg az, hogy Keleten az élet korábban kerül vissza a normális kerékvágásba, mint a világ nyugati felében; azt hiszem, ez sem vitatéma. S hogy ebből majd milyen mértékű változások fakadnak, még egyszer mondom, mind geopolitikai, mind világgazdasági szempontból, azt majd csak az elkövetkezendő hónapokban láthatjuk pontosan - ha egyáltalán. Köszönöm szépen a lehetőséget. *(Dr. Lukács László György távozik az ülésről.)*

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszter úr; engedjen meg néhány gondolatot. Először is, úgy vélem, hogy a Külügyi bizottságnak és a magyar parlamentnek úgy általában kitüntetett szerepe van abban, hogy egy politikai konszenzust ebben a nehéz helyzetben fönn tudjon tartani. Köszönöm szépen, miniszter úr, hogy a rendelkezésünkre áll. Az elkövetkezendő időszakban, úgy gondolom, erre még többször is alkalmat fogunk keríteni.

Szeretnék gratulálni a miniszter úrnak, illetőleg a minisztériumnak mindahhoz, amit az elmúlt egy hónapban megfeszített munkával elvégeztek. Amit itt hallhattunk, úgy hiszem, ezt eléggé egyértelműen alátámasztja.

Harmadsorban szeretnék én is csatlakozni ahhoz, hogy egy teljesen új világhelyzettel szembesülünk, hiszen van egy világméretű közös ellenség, és a nemzetközi közösség nem egymással versenyez, egymással küzd, noha nyilvánvalóan vannak rivalizáló komponensei ennek a jelenlegi válsághelyzetnek, hanem alapvetően egy közös ellenséggel küzd az egész világ. S innentől fogva, azt hiszem, kulcsfontosságú kérdés, hogy tudunk-e egy új típusú nemzetközi együttműködést ebben a jelenlegi helyzetben ezzel a közös ellenséggel szemben kialakítani.

Az is nagyon fontos, hogy ahhoz, hogy viszont eredményesen tudjunk nemzetközi együttműködést folytatni, nagyon határozott nemzeti elgondolásokra, elképzelésekre és intézkedésekre van szükség, mint ahogy ezt Magyarország is teszi a maga részéről.

S azt is fontos látnunk, hogy egyelőre nem látjuk a lefutását ennek a válságnak. Úgy tűnik - azt hiszem, nem tévedünk sokat, ha azt mondjuk -, hogy globális összefüggésben a válságnak az elején vagyunk, még akkor is, ha vannak ezek a kitapintható szinkron különbségek, de mégis, az elmúlt egy hónap nem vezetett el bennünket ahhoz, hogy azt mondjuk, hogy na, a nehezen túl vagyunk, hanem azt hiszem, bátran megengedhetjük magunknak azt a feltételezést, hogy inkább az elején vagyunk, s hogy amit miniszter úr is hangsúlyozott, a világ valószínűleg nem lesz olyan ez után a válság után, mint amilyen ezt megelőzően volt. Nos, ezek eléggé filozófiainak tűnő megállapítások, de azt hiszem, fontos, hogy elhelyezzük magunkat ebben a jelenlegi helyzetben.

Ami a magyar külpolitikai lépéseket illeti, azt hiszem, nagyon fontos volt, hogy a regionális együttműködés jól vizsgázott az elmúlt időszakban. A magyar külpolitika mind a szomszédságban, mind a régióban, mind a repatriálások területén, mind pedig azoknak a kérdéseknek a vonatkozásában, határátkelőhelyek megnyitása, ingázás létesítése, amelyekről itt miniszter úr beszámolt, a regionális szomszédsági politika keretében ki tudott alakítani egy jó együttműködést.

Az Európai Unió vonatkozásában ezt valóban kevésbé mondhatjuk el, és szeretnék itt kiemelni egy konkrét vonatkozást az Európai Unióval kapcsolatban: ez a 13-aknak a levele. A 13-ak levele az elmúlt hetek európai uniós megnyilvánulásai közül talán a legtöbb visszhangot kapta. És az egy dolog, hogy ez nekünk hogyan esett, és hogy ezt mi hogyan kezeltük, de úgy vélem, hogy az Európai Unió politikai és kommunikációs hibái sorában egy kiemelkedő helyet foglal el ez a kezdeményezés. Mert azt demonstrálta, hogy az Európai Unió megosztott; hogy van a Kelet és a Nyugat között egy olyan mély, áthidalhatatlan szakadék, ami az Európai Uniót működésképtelenné teszi a jelenlegi helyzetben. Miniszter úrtól szeretnék erre a problémára egy rövid választ kérni. Úgy vélem, nem szabad ezt figyelmen kívül hagynunk, és egyszerűen továbblépnünk a 13-aknak ezen a levelén, és azzal a megközelítéssel kapcsolatban, amelyet már hallhattunk, hogy Magyarország is csatlakozik az ebben foglalt elvekhez, érdeklődnék miniszter úr véleményéről.

Ehhez kapcsolódik eléggé szorosan a jogállamiság kérdése is. Örömmel olvastam azt a külügyi informális tanácsulésról szóló beszámolóban, hogy Josep Borrell külügyi főképviseelő úgy fogalmazott, hogy ráérünk a jogállamisági vitákat majd a járvány után lefolytatni. Úgy gondolom, ez összhangban van a magyar állásponttal; a magyar miniszterelnök is az Európai Néppárt főtitkárának mintha valami hasonlókat fogalmazott volna meg, vagy az Európa Tanács főtitkárának írott levelében is mintha valami hasonlókat fogalmazott volna meg. Úgy vélem, fontos azt világossá tennünk, hogy ideje van mindennek - ideje van a szólnak és ideje van a hallgatásnak is. S ebben a vonatkozásban talán Josep Borrell utat fog tudni mutatni az Európai Néppárt elnökének is; bízom benne, hogy Donald Tusk is meghallja a külügyi főképviseelő tanácsát. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy ne lennének fontosak a demokratikus normák, a demokratikus normáknak a tiszteletben tartása. Ugyanakkor az, hogy ezt milyen módon tesszük meg, egyáltalán nem másodlagos; a 13-ak levele példának okáért egy rendkívül elhibázott ujjgyakorlat volt e tekintetben.

Szeretném érinteni a geopolitikai vonatkozásokat is. Nyilvánvalóan Amerika, Kína, Európa vagy éppen Afrika helyzete itt a válság előtt és a válság után meg fog változni. Nem erről akarok beszélni, de azt gondolom, rendkívül fontos kérdés ez, hogy mely ország, mely globális tényező hogyan kezeli a jelenlegi vírusválságot. Arra szeretném inkább helyezni a hangsúlyt, hogy világos prioritásokkal kell rendelkezünk, hogy kikre figyelünk mi, kikre figyel a magyar térségpolitika. Szeretném itt üdvözölni azt a megközelítést, hogy a Balkánra szemmel láthatóan nagy figyelmet fordítunk ebben a jelenlegi helyzetben, hiszen a Balkán is egy geopolitikai versengésnek a tárgya a jelenlegi helyzetben; szemmel láthatóan a most megfogalmazandó gesztusoknak nagyon hosszú távú hatása van.

Fontosnak tartom azt is, hogy a Balkán mellett kiemelt figyelmet fordítsunk a szomszédainkra, és a szomszédainkon belül pedig kiemelt figyelmet fordítsunk Ukrajnára, hiszen Ukrajna megkülönböztetett szerepe, a kárpátaljai magyarság megkülönböztetett helyzete is indokolja ezt. Itt meg kell jegyezni azt, hogy látszólag ellentmondásban van az, amit a jogállamisággal kapcsolatban az előbbiekben mondtam, és amit most mondok Ukrajna vonatkozásában, de én aggasztónak látom a legújabb magyarellenés intézkedéseket, amelyek Ukrajnában megtörténtek így a válságnak az oldalvívén. Az, hogy a magyar iskolák névhasználatát, a magyar iskolák

pecséthasználatát most akarja az ukrán oktatási kormányzat megváltoztatni, mindenféleképpen aggodalomra ad okot, és amellet, hogy Magyarországnak fontos, hogy Ukrajna irányában gesztusokat tegyen, fontos, hogy hangsúlyt helyezünk arra, hogy nem elfogadható az alapvető emberi és kisebbségi jogok korlátozása.

Végül a NATO-ra szeretnék rákérdezni, miniszter úr. A NATO-nak kiegészítő, másodlagos szerepe van a járvány körüli válság kezelésében, de Magyarországon működik például - ahogy a napirend előtti felszólalásában is említette miniszter úr - a NATO Katonai Egészségügyi Kiválósági Központja. Milyen módon tud a kiválósági központ szerepet vállalni a járvány elleni küzdelemben?

Ezek voltak a megfogalmazásaim, fölvetéseim. Tisztelt Képviselőtársaim! Várom a jelentkezéseket; és miniszter urat arra kérem majd, hogy miután meghallgattuk az egyes frakciók, képviselők hozzászólásait, ezt követően adja meg a válaszát. Kérem a jelentkezéseket. *(Jelzésre:)* Brenner Kolomané a szó.

DR. BRENNER KOLOMAN (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Köszönettel vettük részletes beszámolóját az aktuális helyzetről, mind a parlament plenáris ülésén, mind itt a Külügyi bizottságban. Én is szeretném megköszönni a Jobbik-frakció nevében azt az erőfeszítést, amelyet a repatriálás során a Külügyminisztérium tanúsított, és azt is, hogy nagyon sok olyan bilaterális megegyezést kötött miniszter úr, így például Ausztriával kapcsolatban - ami az én soproni választókerületemben kiemelt fontosságú -, amely biztosítja az ingázó munkavállalóknak azt, hogy továbbra is el tudják látni a munkájukat. Néhány konkrét kérdésben szeretném miniszter úr véleményét megkapni.

Az első kérdésünk az, amit napirend előtti hozzászólásában Lukács László képviselőtársunk már jelzett, hogy ahogy miniszter úr is beszámolt róla, maszk és védőfelszerelés tekintetében, úgy tűnik, egyre jobban áll hazánk. Mi miniszter úr véleménye a mi javaslatunkról annak kapcsán, hogy a közterületeken a maszkviselést tegyük kötelezővé, illetve az ehhez szükséges védőfelszerelést a magyar kormány biztosítsa a magyar polgároknak? Már csak azért is, mert mondjuk, a nagyobb bevásárlóközpontokban, egyebekben például Ausztriában, azt gondolom, nagyon jól vizsgázott ez az előírás.

A másik a kínai gyártásra vonatkozik, hiszen azt azért szögezzük le, hogy a vírus is, meg a maszkok is Kínából jönnek. Én azzal messzemenőig egyetérték, hogy a geopolitikai erőviszonyok el fognak tolódni, miután legyőztük ezt a világméretű járványt, ugyanakkor azt gondolom, a mai napig nincs megbízható adatsorunk arról, hogy Kínában valójában mi történt a járvány során, hiszen nagyon komoly kétségek vetődtek fel az adatok pontosságával kapcsolatban, ami egy ilyen autokratikus rendszerű országban persze nem is csoda. Ráadásul, ahogy említettem a miniszter úr napirend előtti felszólalásánál is, nagyon komoly minőségbiztosítási kérdéseket is felvet néha a kínai maszkok kérdése, tehát ebben az ügyben is szeretném tisztelettel kérni miniszter úr véleményét.

S ha már Kínáról beszélünk, senki nem vitatja Kína egyre komolyabb súlyát és a járvány után valószínűleg megnövekedő súlyát geopolitikai szempontból. Ugyanakkor a Jobbik mint nemzeti néppárt hiszi azt is, hogy a víruskrízisnek ezen a kellős közepén meg kellene fontolnunk azt a 85 százalékban hitelből megvalósuló Budapest-Belgrád vasúti beruházást is, amely akár ezermilliárd forintot is felemészthet idővel. És az sem biztos, hogy épp ebben a nagyon nehéz helyzetben kell majd ezt a típusú kínai térnyerést nekünk finanszírozni.

S végezetül az utolsó megjegyzésem pedig inkább arra vonatkozna, hogy én azt gondolom, ahogy Ukrajna szempontjából elnök úr nagyon helyesen elmondta azt, hogy Ukrajna ne használja fel a kárpátaljai magyarság jogainak csökkentése érdekében ezt a

krízishelyzetet, én azt gondolom, hogy az Európai Uniónak a magyar kormányt a felhatalmazási törvény miatt kritikával illető megjegyzéseit is ugyanígy kellene felfognunk. Hiszen azokat a közös európai értékeket ebben a krízishelyzetben is meg kell őriznünk, és a vírushelyzet lefolyása után természetesen az egésznet nagyon részletesen ki kell majd értékelni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Balla alelnök úr!

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a lehetőséget. Legelőször is szeretnék miniszter úrnak köszönetet mondani azokban az ügyekben, amelyekben a Külügyminisztérium az elmúlt időszakban jeleskedett. A mi mindennapi életünkben sok olyan döntés és megállapodás született, ami megkönnyítette egy kicsit az életet a határ mentén, hiszen a mindennapi életben a kishatárforgalmon keresztül az emberek el tudnak jutni a munkahelyükre, és a határ mindkét oldalán olyan szigorú szabályok vannak, hogy tulajdonképpen csak a határ okozta azt a problémát, amit mi az országon belül meg tudunk tenni, hogy a munkába járó embereknek segítséget tudunk adni.

Két rövid kérdésem van. Az egyik azzal kapcsolatos, hogy az országban több olyan vállalkozás van, külföldi cégek, amelyek stratégiai partnerségben vannak a kormánnyal, és elsősorban a Külügyminisztériumon keresztül erősítették fel ezeket a kapcsolataikat. Velük tárgyalnak-e folyamatosan? Mit látnak, az ő világuk hogyan változik? Vagy zajlik-e esetleg, mondjuk, egyfajta kárfelmérés? Hiszen ez részben munkahelyeket is jelent, illetve jelenti a gazdaságnak a határon túl nyúló lehetőségeit, hiszen ezek a cégek jelentős részben exportra termelnek. Mit látunk itt, van-e egyfajta felmérés?

A második rövid kérdésem, hogy mi itt bizottsági szinten vagy képviselői szinten mivel tudjuk az önök munkáját esetleg segíteni vagy miben tudunk esetleg támogatást adni.

ELNÖK: Mesterházy alelnök úr!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Bocsánat, Gurmai Zita előbb jelentkezett.

ELNÖK: Először az elnökség tagjainak adok szót.

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Ja, bocsánat. Én is megköszönöm miniszter úr tájékoztatását. Egyben egy kérdést is hadd tegyek föl: ez egy kormányzati politika, vagy ez a miniszter úrnak a személyes döntése volt, hogy tájékoztatja a bizottságot ezekről a kérdésekről? Azért kérdezem, mert én egy másik bizottságnak is a tagja vagyok, a Költségvetési bizottságnak, ahova Varga Mihály miniszter úr be nem teszi a lábát, pedig lenne ott is miről tájékoztatni a Költségvetési bizottságot. Tehát hogy úgy mondjam, hogy önnek problémát okoznak, ha ez az ön személyes döntése, akkor ez még nagyobb dicséret; ha kormányzati politika, akkor csak annyi történik, hogy van, aki végrehajtja, amit a miniszterelnök mondott, van, aki meg nem. Ezt a figyelmükbe ajánlanám, hogy nem lenne rossz, ha akkor minden miniszter hasonlóképpen járna el, ahogy ön eljár, s ha már üzemel a parlament (*Derültség.*), akkor adják meg azt a tájékoztatást, amit ön is megtett itt a bizottság színe előtt. (*Nacsa Lőrinc: De hát nem üzemel! - Dr. Zsigmond Barna Pál: Diktatúra van!*) Ezt is megvitathatjuk; majd mindjárt ki is térek rá egy félmondat erejéig, hogy örüljenek.

A másik, hogy szerintem helyes az, ha segítünk, amennyiben van rá lehetőségünk. Tehát szerintem az, ha az országnak van rá kapacitása és mozgástere, és ez nem okozza a magyar védekezés hatékonyságának a csökkentését, akkor azt gondolom, helyes az, ha Magyarország próbál a szomszédoknak segíteni. Ezzel tehát csak arra szerettem volna felhívni a figyelmet, hogy talán ellenzéki oldalon sem értünk teljesen egyet mindig minden nyilatkozat kapcsán.

Én úgy gondolom, Borrell úrnak igaza van; ezt elnök úrnak én is csak megerősíteném - tehát mindig mindennek megvan az ideje. Tehát valószínűleg bármilyen ilyen típusú felvetés egy válság közepén talán nem a legadekvátabb, még akkor is, ha érdemes ezt fölírni a falra, hogy ha van vita, akkor az ember azt mondja, hogy érdemes megjegyezni ezt, hogy ezzel a kérdéssel foglalkoznunk kell majd, és amikor túl vagyunk a nehezén, akkor természetesen ezeket a kérdéseket föl lehet vetni. Arra azért föl hívnám elnök úr figyelmét, hogy Németország ott volt a 13-ak között, akik kezdeményezték ezt a levelet.

ELNÖK: Senki sem tökéletes.

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Igen, erre akartam utalni, ezek szerint akkor talán még a németek sem. Tehát magyarul, ennél azért valószínűleg kicsit bonyolultabb ez a kérdés, mint hogy csak egy legyintéssel el lehessen intézni.

A másik, hogy szerintem - és itt visszautalnék képviselőtársam felvetésére -, szóval, a jogállamiság igenis egy fontos kérdés. És azért vitatkoztunk mi erről, amikor a parlamentben erre lehetőségünk volt, mert mondok három nagyon konkrét példát: Nagykanizsa, Szekszárd, Komlói. Mind a három fideszes polgármester az első alkalommal, amikor megkapta az úgymond teljhatalmat, akkor visszaélt ezzel a teljhatalmával. Ott sem azzal kezdték az ellenzéki politikusok - a komlói esetet ismerem jobban egy kicsit -, hogy rögtön följelentsék a polgármestert, mert azt mondták, hogy most válságkezelés van, és most arra koncentráljunk, és ha ehhez hozzá tudnak valamit tenni, akkor inkább erre figyelnek oda. De a polgármester az első adandó alkalommal a régi, hagyományos pártpolitikai játszmákat akarta lejátszani, és az első intézkedései között az volt, hogy hogyan tud kiszűrni az ellenzékkel. Erre csak azért szeretném föl hívni a figyelmet, mert mindig elmondják, hogy mi milyen pártpolitikai játszmákat játszunk - szerintem ez nem így van. De mindenesetre annyit azért érdemes megjegyezni, hogy nehogy úgy járjunk, hogy más szemében a szálkát is észrevesszük, a sajátunkban meg a gerendát sem.

Arról, amit elnök úr mondott, hogy Ukrajnában most milyen törvényeket hoznak be, dobálhatnánk a labdát; az sem jó, de hát a parlament most is tárgyal olyan törvényeket itt Magyarországon is, aminek, azt gondolom, egyrészt semmi köze nincs a válságkezeléshez; arra jó, hogy mutathatjuk, hogy a magyar parlament üzemel, és lám, akkor nincs mégsem diktatúra, ahogy képviselőtársam fogalmazott. Na de hát, valójában azért itt is történnek olyan módosítások ezekben a törvényekben, amelyek bizony régi vágyakat teljesítenek be, és valószínűleg az a célja, hogy most, ilyen körülmények között kisebb társadalmi vagy szakmai felháborodást okoz, és akkor így gyorsan, tulajdonképpen a válság örvén vagy annak a margóján, ha szabad illet mondani, ezt szépen átviszik a parlamenten, a különösebb vitákat pedig meg lehet ezáltal is úszni.

Miniszter úr említette, hogy a vitákat ne nyissuk ki, de ha már egy mondat erejéig megemlítette, akkor engedje meg, hogy én is egy mondatot mondjak róla. Szóval, én értem, hogy folyamatosan, politikai kommunikációs célból szembe akarják állítani a munkahelyteremtés alapú meg a segélyezés alapú válságkezelést. Amit mi mondunk, az nem segélyezés alapú válságkezelés. Senki nem vitatja azt, hogy a

munkahelyek megőrzése és a munkahelyek teremtése elsődleges fontosságú. Amire mi szeretnénk fölhívni a figyelmet, hogy könnyen lehet, hogy lesz egy harmadik kategória, tehát nem tudjuk megőrizni a munkahelyét, vagy ha nem maradt meg a munkahelye, nem tudunk neki újakat teremteni, ez marad a harmadik kategóriában, hogy szegény választópolgár vagy magyar család ott marad munkanélküliként. És mi erre a körre mondjuk azt, hogy itt érdemes lenne megfontolni azt, hogy hosszabb álláskeresési támogatást kapjon és magasabb összeggel. Szerintem ez egy legitim, releváns fölvetés, és egyáltalán nem filozófiai különbség, mert senki nem azt mondja, hogy mindenkit segélyezzünk Magyarországon, és nem az a legjobb, mint hogy adott esetben valaki fizetésért dolgozhatna és tisztességes megélhetés lenne. De valószínűleg ezt a vitát még a következő hetekben-hónapokban többször le fogjuk folytatni.

A másik, hogy ha már Kínáról beszélünk, nem vagyok jó kínaiból, de emlékeim szerint a „válság” szó a kínai nyelvben két jelből áll össze: az egyik a „veszély”, a másik pedig a „lehetőség”. A veszélyt mindnyájan ismerjük, de ha picit pozitívabban állunk hozzá, akkor valószínűleg ez a válsághelyzet ugyanúgy lehetőséget is hoz Magyarország meg mindenki más számára is. Tehát kérdezem miniszter urat, hogy van-e szándéka a kormánynak, a miniszterelnöknek arra, hogy egy picit újra is tervezze a magyar gazdaságot ez alatt a válságszituáció alatt. Ha tehát ilyen helyzetbe kerültünk, és valóban, hol lenulláz iparágakat, hol esetleg megerősít másokat, egészségipar, gyógyszergyártás vagy épp az élelmiszeripar területén, van-e olyan elképzelése a kormánynak - persze tudom, hogy először a tűzoltás van, és utána a hosszabb távú tervezés, de ha már ez is szóba került, hogy milyen stratégiai helyzet lesz a válság elmúltával, van-e olyan elképzelése a kormánynak -, hogy újratervezze akár a magyar gazdaság szerkezetét, hogy innovatívabb, zöldiparágakba fektessen be? Vagy ma már említettem egy példát, amikor reagáltam önre: nemzetbiztonsági szempontból nem mindegy, hogy mindenkinek Kínában kell-e sorban állni. Szerintem a magyar gazdasági újratervezésnél eminens érdek kell hogy legyen, hogy Magyarország lehetőleg önellátó vagy legalábbis Európán belül ellátható legyen például maszkokkal, egészségügyi segédeszközökkel vagy éppen gyógyszerekkel. Tehát magyarul, ez is ennek a stratégiának a része lehet, és ennek van nemzetbiztonsági oka is, hogy értjük, hogy mindig minden olcsóbb volt Kínában legyártva, de most kiderült hirtelen, hogy ez mégsem annyira olcsó, ha egy ilyen válsághelyzet van, sőt néha elérhetetlen is. Tehát magyarul egy picit ilyen hosszabb távú gondolkodás szempontjából is talán érdemes lenne megközelíteni ezt a helyzetet.

És lenne egy nagyon konkrét kérdésem miniszter úrhoz. Említette ezt a sok eszközt, ami megérkezett Magyarországra. Hozzám egy olyan információ jutott el, ami nem tudom, igaz vagy nem, hogy volt olyan lélegeztetőgép-szállítmány, amelyikben átverés volt, tehát magyarul nem minden dobozban volt lélegeztetőgép, amit megvásároltunk. Tehát igaz-e az a pletyka, hír - majd elmondja miniszter úr, hogy pletyka vagy hír -, ami arról szólt, hogy hiányos volt a szállítmány, miközben Magyarország kifizette ezt a szállítmányt, nem érkezett meg, és azóta a cég is állítólag eltűnt, amelyik szállította? Ha nincs ilyen, az külön öröm; ha van, akkor gondolom, tud róla miniszter úr, és akkor biztosan tettek ezzel kapcsolatban lépéseket is. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Miniszter úrnak 12 óra 40-kor tovább kell lépnie a programjai miatt; ezt azért mondom, hogy mindenki ehhez igazítsa a mondanivalójának a hosszát. Csenger alelnök úr!

CSENGER-ZALÁN ZSOLT (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Mindenekelőtt szeretném megköszönni ezt a kimerítő

és átfogó beszámolót. Már korábban is, tegnap is parlamenti felszólalásban, kérdésben megköszöntem önnek is és a Külügyminisztérium minden egyes dolgozójának azt a teljesítményt, amit nyújtottak.

Röviden két kérdésem van. Az egyik rögtön a beszámolója elejéhez kapcsolódik, miszerint meglehetősen jól alakulnak az eszközbeszerzések, illetve eszközgyártások is elindulnak, és ez lehetővé teszi azt, hogy akár a balkáni térségben bizonyos eszközöket segélyként, segítségként a rászoruló országoknak adjunk. Külön megjegyezném, hogy a tegnapi napon Szabó Timea ebben a kérdéskörben egy hihetetlenül arrogáns, és hát nyugodtan kimondom, penetráns stílusú hozzászólásban számonkérte a kormányzatot, hogy hogyan képzelik, hogy egyáltalán Észak-Macedóniának ilyen segítséget adunk. Nos, a magam részéről azzal teljesen egyetértek, hogy ha lehetőségünk van rá, akkor segítsünk. Ehhez kapcsolódik az a kérdésem, hogy Gyergyóremete, amely a választókerületemhez tartozó Biatorbágnak a testvértelepülése, megkereste a polgármestert, illetve az önkormányzatot, hogy bizonyos védőeszközöket tud-e biztosítani a házi orvosoknak a testvérváros, hiszen Románia-szerte vagy Erdélyben semmiféle védőeszközt nem kaptak a román kormányzattól. Ennek nyilván akkor van értelme, bár Biatorbágy küldött valamennyit, de azt hiszem, annak azért lenne értelme, esetleg elgondolkodni azon, hogy az erdélyi városoknak, településeknek, illetve házi orvosoknak valamiféle ilyen irányú segítséget adjunk.

A másik kérdéskör, amelyet érintenek, az a koronavírus-törvénnyel, vagy ha tetszik, ahogy Mesterházy képviselőtársam fogalmazott, vagy ahogy az ellenzék szokott fogalmazni, a felhatalmazási törvénnyel kapcsolatos nemzetközi visszhang. Én az EBESZ magyar delegációjának vezetőjeként egy összeállítást kaptam, amelyet az EBESZ Parlamenti Közgyűlésének titkársága készített, és amelyben az EBESZ-tagállamok hasonló intézkedéseit vagy egyáltalán intézkedéseit foglalták össze. Ezt gyorsan átnéztem, és az a meglepő helyzet van, hogy az 57 EBESZ-tagországból 24-ben a kormány, vagy adott esetben király, vagy miniszterelnök hirdette ki ezt a rendkívüli állapotot. A 24-ből összesen három olyan van, ahol ezt a kihirdetést követően a parlament még meg is erősítette; ide tartozik Magyarország, Andorra és Románia. Ezen kívül a többiben egyszerűen kihirdette a kormányzat, és pont. Az Európai Unió belül is a 27 tagországból 15-ben történt meg ilyen kihirdetés. Úgyhogy én azt gondolom, nagyon szégyenkeznivalónk nincs, csak valahogy a közvéleményben, a külföldi közvéleményben is, nyilván mesterségesen, egy olyan kép alakult ki, mintha itt Magyarországon mindenféle demokratikus játékszabályok felrúgása történt volna. Az a kérdésem, hogy ezzel kapcsolatban mit tervez a külügyi tárca ennek a helyzetnek a kezelésére, vagy milyen információs kampány vagy országimázs vagy felvilágosító akcióterv az, amivel ezt kezelni lehet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gurmai Zita képviselő asszonyé a szó.

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Köszönöm szépen. Megértettem, elnök úr, hogy először az alelnökök kerülnek sorra, azután jön az összes többi itt lévő képviselő.

Tisztelt Külügyminiszter Úr! A köszönettel szeretném kezdeni. Valóban ön az egyetlen miniszter, aki komolyan veszi azt, hogy ebben a válságban tájékoztat, nemcsak a Külügyi bizottságot, hanem a parlamentet is. *(Balla Mihály: Ez így nem igaz.)* Ennek megfelelően mind a múlt héten, mind pedig ezen a héten ezt megtette. S megmondom őszintén, hogy Palkovics miniszter úr gyakorlatilag most sajtótájékoztatón jelentette be az újabb gazdaságvédelmi lépéseket, sokkal jobb lett volna szerintem, ha ezt itt a parlamentben teszi meg, merthogy egyáltalán erről tudtunk volna beszélgetni. Úgyhogy mindenféleképpen azt gondolom, hogy ha a legjobb gyakorlatokat lehet folytatni, akkor én mindenféleképpen úgy gondolom, hogy ha már egyszer itt vagyunk

a parlamentben, akkor köszönöm a Külügyi bizottság elnökének, hogy ezt a mostani találkozót vagy bizottsági ülést összehívta, és hogy külügyminiszter úr ráér.

No, tehát mint jeleztem, az első szó a köszöneté; a második szó az aggodalomé. A brit miniszterelnök lázasan kórházban van. Tudunk-e az ő állapotáról valamit? És persze a kérdés most az, hogy hol kapta el ezt a vírust, a parlamentben vagy egyéb helyszínen.

ELNÖK: Otthon.

DR. GURMAI ZITA (MSZP): Otthon, igen... Hát, bárhol el lehet kapni, tehát hogy van, mert mindenképpen azt gondolom, hogy ezt fontos tudni.

A másik: nagyon szépen köszönöm a részletes tájékoztatást azzal kapcsolatosan, hogy mennyi eszközbeszerzés történt. Ez ügyben, ami nyilvánvaló, hogy egy új munkahelyteremtést jelentett, ez a sátoraljaújhelyi gépsornak a megjelenése, amely, mint jelezte, 2,8 millió maszkot tudna havonta gyártani. Jól értem azt, hogy ez a gyártás most azonnal el tud indulni? Mert nyilvánvaló, hogy ez egy rendkívül megnyugtató lehetőség lenne mindenki számára.

Beszélt miniszter úr arról, hogy a magyar gyógyszeripar mennyire fontos. Én mindenképpen úgy gondolom, és talán ezért is van, nemcsak feltétlenül azért, mert a 65 év felettiekre sokkal jobban figyelünk, hanem a tuberkulózis ellen célcsoportban beadott vakcina valóban védhet a Covid-19-vírus ellen. Tehát azt gondolom, a teremben ülők, azt hiszem, mindannyian ennek megfelelően vagyunk egy picit védettebbek, és ennek örömeire mindenféle kutatások is elkezdődtek. Azt szeretném megkérdezni, hogy Magyarországon ezzel foglalkoznak-e, merthogy szerintem ez mindenféleképpen nagyon fontos lenne.

A másik mai hír, hogy 720 ezren követelik a WHO vezetőjének lemondását, éppen azért, merthogy éppen a mai nap jelent egy újabb hír Kínáról, miszerint a színházakat kinyitották, most újra bezárták, és hogy újabb koronavírus-fertőzöttek vannak. Tehát arról szól egy cikk ma, hogy így ejtette túsul Kína az Egészségügyi Világszervezetet, miközben, ugye, ma van az egészség világnapja. Tehát akkor most tulajdonképpen mi is van a WHO-val? Hogyan látja miniszter úr? Hibát követett el azzal a WHO, hogy csak most márciusban jelentette ezt be? Énszerintem igen, és szerintem erről mindenféleképpen beszélni kell, úgyhogy azt gondolom, fontos, hogy erről beszéljünk, merthogy gyakorlatilag, amikor ezt a WHO kihirdette, akkor több mint száz országban jelen volt már a vírus. Azt gondolom, ez egy olyan ügy, most vírus ide, vírus oda, amivel szerintem érdemes foglalkozni.

A salátatörvény kapcsán egyetlenegy megjegyzésem lenne, hogy a név- és nemváltás is belekeveredett. Ezt én azért is nehezményezem, mert én egy konkrét megkeresés kapcsán leveleztem a szaktárcák vezetőivel, és nagyon sajnálatosnak tartom, hogy ilyen gyáva módon kerül ez most ide. Már csak azért is, merthogy számos nemzetközi joggal szembe fog menni. *(Balla Mihály: Ez nem külügyi téma. - Nacsa Lőrinc: Hogy jön ez most ide?)* Ezt szerettem volna megjegyezni mindenféleképpen.

S még egyszer szeretném a külügyminiszter úrnak megköszönni, nemcsak önnek, hanem a kollégáinak is; én éppen New Yorkban voltam, amikor ott ez elkezdődött, és azt kell mondanom, hogy példamutatóan segítették a munkámat a követség munkatársai is. Bár mindenki ilyen komolyan vette volna ezt a vírust, akkor szerintem nem itt tartanánk! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Zsigmond Barna képviselő úr!

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Elismerés és köszönet miniszter úrnak a tájékoztatásért és a munkáért; elismerés és köszönet a minisztérium minden dolgozójának az elmúlt időszakban nyújtott teljesítményért és eredményekért. A Külgazdasági és Külügyminisztérium kicsit „belhoni” minisztérium is lett az elmúlt időszakban, hiszen nagyon sok olyan tevékenységet végez, ami a mindennapjainkhoz kapcsolódik. Külön örvendek annak, hogy a szomszédos országok elismerésén túl az ellenzék itt lévő képviselői is elismeréssel nyilatkoztak a minisztérium, miniszter úr és a magyar kormány teljesítményéről. Picit angyal szállt le itt a teremben; a tegnapi napnak a Csenger-Zalán képviselő úr által is hivatkozott más tónusú felszólalásai után ez tényleg üdítő, és jó érzéssel tölti el az embert, hogy ilyen hangnemben is lehet e párbeszédet folytatni. S mi lett volna akkor, ha még Palkovics miniszter úr bejelentését is hallhattuk volna? Akkor szerintem még elismerőbbek lettek volna az ellenzéki képviselőtársaim a kormány politikája vonatkozásában.

Másrészről szomorúsággal tölt el engem is az, hogy mi történik az európai szintén, az európai intézményrendszerek tekintetében, az a kettős mérce és azok az elképesztő hazugságok, amiről szót ejtett miniszter úr és elnök úr is, illetve képviselőtársaim is. Külön fájdalom nekem, mint aki tagja vagyok az Európa tanácsi delegációnak, az, hogy az Európa Tanács főtitkár asszonya is fontosnak érezte azt, hogy kioktasson bennünket. Frappáns volt miniszterelnök úr válasza. És sokan mondták azt, hogy a vírus első áldozata az Európai Unió. Talán szintén Európa tanácsi tapasztalataink alapján lehet hivatkozni Stella Kyriakides asszonyra - nem tudom, tudja-e valaki, hogy ő milyen funkciót tölt be: ő az EU egészségügyi biztosja. Nem sokat hallottunk róla (*Balla Mihály: Azt sem tudjuk, hogy ki az.*), pedig sokat kellett volna halljunk róla az elmúlt időszakban, ha az Európai Unió komolyan vette volna a vírus elleni intézkedéseket. Mi láttuk a tevékenységét Strasbourgban, tehát nem csodálkozunk azon, hogy az történt az elmúlt hónapban, ami történt az EU vonatkozásában.

Csenger-Zalán képviselőtársam, alelnök úr szóba hozta, hogy határon túlról érkeznek kérések, testvérvárosi vonatkozásban is, hozzám is befutottak ilyen kérések. Valószínűleg ezzel a dimenzióval előbb-utóbb foglalkozni kell, akár Kárpátalja, akár Erdély vonatkozásában. Lehet, hogy itt valamilyen rendszert érdemes felállítani, hiszen most már rendelkezésre állnak bizonyos termékek vonatkozásában megfelelő kapacitások, tehát lehet, hogy ezzel foglalkozni kell majd, és erre valamilyen támogatási rendszert érdemes fölállítani.

Szó esett itt a parlamentben a nyelvhasználatról; ugye, Erdélyben nem tájékoztatják a román hatóságok magyarul a romániai magyarokat. Ebben nagyon sokat segít az RMDSZ, a romániai magyar sajtó és számos más intézmény, amely beleállt ebbe a dologba, és tájékoztatják magyar nyelven az állampolgárokat, de ez természetesen nem pótolja azt, amit az állam esetleg elvégezhetne. Érzékeny időszakban vagyunk, ez mindenkit fokozott óvatosságra int, ezt a hiányosságot a román hatóságok talán pótolhatják, de ez mindenféleképpen fontos dolog. Akikkel én beszélek, mindenki azt jelzi, hogy megkapja a tájékoztatást a közösségi médián keresztül a különféle intézményektől, tehát erdélyi, romániai magyar embert nem ért amiatt még hátrány, mert adott esetben nem érti az államnyelven szóló tájékoztatást. Ezt mindenképpen fontos kiemelni.

S egy utolsó gondolat, kérdés, fölvetés. Kérdés, hogy a határok lezárása mit jelent szomszédságpolitikában, nemzetstratégiában, nemzetpolitikában, hiszen a határok most elvágják a magyart a magyartól itt a Kárpát-medencében. Felértékelődik a kettős állampolgárság intézménye, hiszen akinek megvan mind a két állampolgársága, az szabadon utazhat a legtöbb relációban. Ez mindenképpen gondolkodásra serkent bennünket a következő időszakban gazdaságpolitikai

szempontból, szomszédságpolitikai szempontból, térségpolitikai szempontból, hogy hogyan lehetne újragondolni viszonyunkat a szomszédos országokhoz, hiszen ez egy esély is arra, hogy jó irányba haladjunk, de mindenképpen vannak veszélyek is. Én mindenképpen arra biztatnám miniszter urat is, hogy a párbeszédet tartsuk fenn, kezdeményezzünk minél több lehetőséget annak érdekében, nehogy valami rossz dolog történjen, és esélyt jelentsen ez nekünk a következő időszakban a kapcsolatok további bővítésére. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nacsa Lőrinc képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Köszönjük szépen a tájékoztatást, és köszönjük szépen a Külgazdasági és Külügyminisztérium munkatársainak és ismerőseinek, diplomatáknak azt a munkát, amelyet az elmúlt hónapokban elvégeztek. Ez nem egy lezáró köszönet, mert szerintem még szükség lesz rá a következő időszakban.

Szerintem úgy korrekt, hogy ha mi azt várjuk el, és jogosan mondjuk azt, ahogy a külügyi főképviseelő is mondta, hogy ezeket a jogállamisági vitákat később folytassuk majd le, és a különböző ideológiai, politikai viták ráérnek, hiszen emberéletek vannak veszélyben, akkor mi is tegyük azt kicsit későbbre, hogy megvitassuk azt, hogy az Európai Unió mennyire rosszul teljesít már a sokadik válsághelyzetben. Erről később érdemes talán hosszabban is, akár itt a Külügyi bizottságban is, de máshol is beszélni, hogy ez már nem az első olyan válsághelyzet, veszélyhelyzet, ahol az Európai Unió teljesen életképtelen és cselekvőképtelen, és a nemzetállami megoldások kerültek előtérbe, és minden nemzetállam a saját keretei között, a saját lehetőségei között tudja megvalósítani a védekezést.

Szerintem nagyon fontos, hogy erős államként, erős gazdaságként ért minket ez a veszélyhelyzet és ez a járvány. Teljesen más lenne a helyzet, ha egy kiszolgáltatott, külföldi lélegeztető csöveken függő, elszigetelt országgént került volna ide ez a koronavírus. Látszik, hogy a kölcsönös tiszteleten alapuló, de a kettős mércét igenis visszautasító külpolitika meghozta a gyümölcsét, és ennek van eredménye. Az a helyzet, lehet, hogy a következő hosszú hónapokban csak az eddig elért eredményekre tudunk majd támaszkodni, hiszen újakat nehéz lesz elérni videokonferenciákon és Skype-hívásokon keresztül - ez már most látszik. Szerintem nagyon nagy siker, nem mintha ez bármiféle mérce is lenne itt ezen a nemzeti oldalon, de tegnap este az Amerikából hazaszállítás kapcsán még az Index is pozitív cikket írt a külügyről. (*Derültség.*) Nem mintha ez mérce lenne, de azért ezt érdemes itt megjegyezni.

Azt szeretném kérdezni miniszter úrtól, ha már a Külügyi bizottságban itt van a külügyminiszter, hogy a külföldön lévő, külszolgálatban lévő diplomatáink, munkatársaik védelmét, biztonságát illetően milyen intézkedéseket hoztak a minisztériumon belül. Hiszen sokan olyan helyen teljesítenek szolgálatot, és mint most látszik, például a hazahozatalban nagy segítséget is tudtak nyújtani, és a terepen kellett helytállniuk, nyilván veszélyeztetett régiókban, veszélyeztetett országokban.

Az Európai Unióhoz csak annyit, hogy február 14-én, amikor Európában elhunyt az első beteg, az Európai Járványügyi Központ még azt nyilatkozta, hogy Európára nézve alacsony kockázata van ennek a vírusnak. Lehet, hogy ezeket a kereteket, ezeket a rendszereket a vírus legyőzése és a gazdaság talpra állítása után újra kell majd gondolni, és kicsit jobban hallgatni a nemzetállami tapasztalatokra. Ezeket a vitákat abban az időben szintén le kell majd folytatni.

Kérdésem tehát a diplomatákra vonatkozott. Illetve ha már volt NATO-külügyminiszteri találkozó - így, videón -, akkor még a külföldön misszióban szolgáló katonákra is rákérdeznék, miniszter úr, illetve hogy milyen eredménnyel zárult ez a

NATO-külgügyminiszter csúcs. Erről a parlamentben külgügyminiszter úr már szót ejtett, de kérnénk afelől is megnyugtatót vagy egy helyzetbeszámolót, hogy a misszióban szolgáló katonáink biztonságért milyen lépések történtek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Plusz egy mondat, Mesterházy alelnök úr!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, csak hogy az angyalt gyorsan elhessegessem a teremből. *(Derültség.)* Szóval, a magyar kormány teljesítményével azért nem vagyunk elégedettek, tehát még mielőtt úgy rögzítenénk itt a jegyzőkönyvben, gyorsan ezt az angyalt hadd hessegessem el. És Nacsa képviselő úrnak is mondanám, hogy majd ha túl vagyunk ezen a válságon, akkor méltassuk ekkora nagy szavakkal ezt a történetet, de sajnos még inkább előtte vagyunk, és még megyünk bele valamibe. Mert az a rossz hírem, hogy nemcsak a nem tudom, milyen járványügyi központ nem tudja, hogy mi ennek a hatása - mi sem tudjuk. Éppen ezért vagyok én a hozzászólásaimban óvatosabb sokkal, mert azt gondolom, hogy valóban olyasmivel szembesülünk, amit még nem tapasztaltunk meg. Csak kérem, ne csináljunk úgy se, mint ha meglenne hozzá a textbook, ami alapján csak kipipáljuk, hogy mit kell csinálni, és az tulajdonképpen megmondja a megoldást, és már meg is van. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Miniszter úr, a nemzetpolitikai vonatkozásokban talán egy ilyen kérdést lehetne összefoglalóan föltenni, hogy számíthatnak-e a külhoni magyarok is Magyarország segítségére, amennyiben Magyarországnak módja van arra, hogy a magyar állampolgárokon túl a határon túli magyaroknak is segítséget nyújtson.

Ha nincs több kérdés *(Nincs ilyen jelzés.)*, akkor megspóroltunk itt 40 percet miniszter úrnak a válaszára. *(Derültség. - A falióra 12 óra 20 percet mutat. - Többek: Húsz percet!)* Megadom a szót.

Szijjártó Péter válaszai, reflexiói

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külgügyminiszter: Húsz az a negyven *(Derültség.)* - szoktuk mondani, hogy a 40 az új 20, meg az 50 a nem tudom, új micsoda *(Derültség.)*, és hasonló bölcsességeket.

No, köszönöm szépen a felvetéseket, a kérdéseket. Köszönöm szépen az elismerő szavakat; ezeket természetesen továbbítom majd, akiket ez megillet. Tesszük a dolgunkat a továbbiakban is.

Először szeretnék a jogállamisági kérdésben csak röviden szólni, mert most nem akarnám kinyitni a vitát, mert pontosan tudjuk, hogy nem értünk egyet, pontosan tudjuk, hogy azok, akik nyilatkoztak a magyar jogállamiság helyzetéről, nem olvasták a törvényt, és pontosan tudjuk azt is, hogy a nemzetközi liberális mainstream média elvárásai néhány országban erősebben esnek latba a kormányzati viselkedés során, mint a választópolgárok akarata. Ezt pontosan tudjuk szerintem. Nekem egy dolog nem fér a fejembe, megmondom őszintén, hogy hogyan lehet az, hogy a görög miniszterelnöknek, a norvég miniszterelnöknek, a dán külgügyminiszternek, a svéd külgügyminiszternek, a finn Európa-ügyi miniszternek, a holland külgügyminiszternek, és még nem tudom én, kinek, erre van ideje. Én ezt az egyet nem értem, megmondom őszintén. Tehát most, amikor itt állunk egy olyan válsággal szemben, amiről Mesterházy alelnök úr jogosan mondja, hogy nem tudjuk, hogy pontosan mi ez, itt állunk egy olyan válsággal szemben, ahol szakemberek százezrei kutatják azt, hogy milyen kiút lehet; itt állunk egy olyan válsággal szemben, amiben Európában ezrek halnak meg naponta úgy, hogy hála istennek nincs háború - és akkor vannak emberek,

akik erre érnek rá! Nekem ez nem megy a fejembe, hogy ez hogyan lehet. Hogy nekik egy nap 25 órából áll-e, vagy 28-ból vagy 30-ból - hogyan csinálják? Hogy csinálják? Miközben a saját országaikban így megy föl a fertőzöttek száma, aközben van nekik idejük naponta órákban mérhetően azzal foglalkozni, hogy a magyar koronavírus-törvény értelmében az álhíreket terjesztők, riadalmat okozók hogyan lesznek megbüntetve, vagy hogy ki vet majd véget Magyarországon a veszélyhelyzetnek. Hát, ez nekem nem megy a fejembe, megmondom önöknek őszintén. Hogy aztán ez milyen formában, hogy a testület, hogy a 13-ak levele, meg ki mit mond róla, meg hogyan mondja; és az a kettős mérce, amikor a román külügyminiszter-kolléga is előhossa a Külügyek Tanácsán, hogy mert az ő országukban a jogállamiság, az aztán soha nem kerülhet az áldozatok közé, aztán ma meg elhalasztották az önkormányzati választást... Nem akarok én beleavatkozni más országok belpolitikai kérdéseibe, meg minősítgetni azokat, merthogy pont ettől próbálom távol tartani magam, és pont ezt tartom már rendkívül unalmasnak egyes európai barátaink részéről, de az a kettős mérce és az a képmutatás, ami ebben megjelenik, az egészen egyszerűen elképesztő. Természetesen minden párbeszéd előtt nyitottak vagyunk, de tényleg, Európában most a legfontosabb kérdés az, hogy a magyar koronavírus-törvény által meghatározott veszélyhelyzetnek a végét majd ki fogja eldönteni? Én nem hiszem, hogy ez fontosabb kérdés lesz, mint az a sok ezer ember, aki naponta meghal vagy megfertőződik.

Csokorba szedve a kérdéseket, először talán a határon túli magyarokkal kapcsolatban szeretném azt mondani, hogy köszönöm mindenkinek, aki ezt a kérdést felvetette, hiszen ez egy rendkívül fontos ügy számunkra, magyarok számára. A nemzetpolitikát nem szabad háttérbe szorítani a koronavírus árnyékában sem. Az RMDSZ vezetőitől is érkezett már segítségkérés az erdélyi, székelyföldi helyzet kapcsán. Én készen állok arra, hogy minden határon túli magyar szervezet vezetőivel erről a kérdéstről beszéljek, és az ő koordinálásukban valamilyen megoldást találjunk erre a helyzetre. Nemcsak egészségügyi kérdésekben vannak megkeresések: a muraközi magyarok szervezete kérte a magyar-szlovén határ északi felén lévő határátkelőhelyeknek a megnyitását; a horvát oldalon élő, Magyarországon dolgozó magyarok és horvátok kérték a magyar-horvát határon az ingázás lehetőségét; a komáromiak kérték az ottani átkelő megnyitását. Tehát nemcsak eszközök tekintetében, hanem más ügyekben is érkeznek megkeresések a határon túli magyaroktól, és ezt mindig a lehető legkomolyabban kezeljük. Vannak a Külügyminisztériumban, akik határon túli kérdésekkel foglalkoznak aktívan, akár miniszteri biztosként is, tehát azt gondolom, hogy ezt a munkát a következő napokban el kell végezni. Tehát a határon túli magyar szervezetek vezetőivel készen állunk mindenfajta koordinációra és konzultációra ebben a kérdésben.

Konkrét kérdések hangoztak el a magyar országhatár vonatkozásában. Brenner Koloman képviselő úrnak szeretném jelezni, hogy parlamenti képviselőtársaink jelzése alapján az osztrákoknál kezdeményezni fogjuk a Fertőrákos és Szentmargitbánya közötti határátkelőhelynek a megnyitását, ami, azt hiszem, a soproniak számára egy fontos kérdés. *(Dr. Brenner Koloman bólogat.)*

A maszkok viselése ügyében nem tudok állást foglalni, merthogy ez nem külügyi kérdés, képviselő úr; azt hiszem, ez világos. *(Dr. Brenner Koloman nevetve széttárja a kezét.)* Én magam nem tudom megítélni ezt a szakmai vitát; lehet, hogy vannak olyanok a teremben, akik meg tudják ítélni. Látszik, hogy különböző gyakorlatok vannak különböző országokban, amelyeket különböző tudományos és szakmai véleményekre alapítanak. Ezt látjuk egyelőre.

Természetesen a minőségbiztosítás kérdése alapvető kérdés. Arról szeretném biztosítani a képviselőtársaimat, hogy szerződések csak úgy köttetnek, hogy abban a megfelelő garanciák is megfogalmazódnak, vonatkozzon az a minőségre, a

mennyiségre vagy a szállítás módjára, illetve határidejére. S ha bármelyik területen ebből kifogás fakad, akkor nyilvánvalóan a szerződéses kötelezettségeknek és a nemzetközi jognak megfelelően járunk el. Idecsatolnám azt a kérdést is, amelyet alelnök úr megfogalmazott: én magam nem tudok olyan szállítmányról, ahol átverés történt volna lélegeztetőgépek tekintetében.

A Budapest-Belgrád vasútvonal ügyében a következőt mondom: én pont ellenkezőképpen gondolom, mint ahogy az ma feljött a parlament plenáris ülésén, illetve itt, pontosan azért, mert ez a válság rávilágított arra, hogy a mi földrajzi-logisztikai elhelyezkedésünkben milyen óriási tartalékok és erők rejlenek. Hiszen amint világossá vált a kormánynak az a döntése, hogy a szárazföldi határátkelőhelyen csak magyarok jöhetnek be, tucatnyi országból érkezett megkeresés, hogy legyetek szívesek, legalább a mi polgárainkat engedjétek át. Tehát világossá vált, hogy minket megkerülni itt, ebben a térségben, legalábbis logisztikai-közlekedési szempontból nem lehet. És ezt az erőt ki kell aknázni. A Budapest-Belgrád vasútvonalnak a megépítése is egy versenyhelyzetre adott válasz, tisztelt képviselők. Kérem, azt vegyék figyelembe, hogy az Európai Unió és Kína kereskedelmi forgalma a mi szándékainktól függetlenül is az elkövetkezendő időszakban nőni fog, és ezt a nyugat-európaiak fogják növelni. És ezt azért tudom önnek ilyen nyugodtan kijelenteni, mert a Kína és Európai Unió közötti kereskedelmi forgalom 9,9 százalékát bonyolítják a közép-európai és kelet-európai országok, és 91,1 százalékát a nyugat-európai országok. Tehát így kell elképzelni: kilencszer akkora a kereskedelmi forgalom a nyugat-európai országok és Kína között, mint a közép-európai országok és Kína között. A kínaiak a görögországi kikötők üzemeltetésében, illetve tulajdonosi szerkezetében meghatározó szerepre tettek szert, a Kínából tengeri úton szállított áruk egy jelentős része a görög kikötőkbe hajózik be, és onnantól kezdve pedig szárazföldi útvonalon viszik őket Nyugat-Európába. És itt azért kérdés, hogy mi legyen a szállítási útvonal; mások is versenyeznek. Mi részben az észak-macedónokkal, részben a szerbekkel közösen beneveztünk ebbe a versenybe, hogy a tehervonatok, hosszú és komoly tömegű tehervonatok viszonylag gyors áthaladására alkalmas folyosót hozzunk létre, aminek számos más pozitív hatása van, raktározáson a logisztikai beruházásokon keresztül a gyorsabb személyszállításig egyébként. Én továbbra is azt gondolom, hogy a mostani helyzet nem ennek a beruházásnak a leállítását indokolja, hanem inkább a létjogosultságát igazolja.

A stratégiai partnerek kapcsán a következőt tudom mondani Balla Mihály alelnök úr kérdésére, hogy úgy is fel lehetne tenni a kérdést, hogy akkor ki honnan indul; magyarul, a világválság okozta kihívások jelentenek egy új versenyt. Tehát minden, ami eddig megvolt, az fontos, mert nyilván mindenki valamilyen alapról indul, de mostantól kezdve egy új verseny kapcsán fog eldőlni a startpisztoly. És ezért nagyon fontos, hogy átvállaljuk a munkaerőköltség egy részét a rövidített munkaidőnél, mert akkor nem kell leépíteni a vállalatoknak azt a munkaerőt, akit egyébként kiképeztek, oktattak, tapasztalatot szerzett, tudja, hogy mit kell csinálni. Másrészt a beruházások támogatásával lehetővé tesszük, hogy a versenyképességüket növeljék, a támogatott hitelkonstrukciókkal pedig azt, hogy fejlesszenek. Azt gondolom tehát, hogy a magyar gazdaság jövője szempontjából elemi fontosságú jelentősége van annak, hogy honnan tudnak eldobbantani a nagy, Magyarországon működő vállalatok. Ezért is jeleztem az elnök úrnak, hogy 12.40-kor majd távoznom kell, mert 13 órára 13 nagy, magyar tulajdonú, alapvetően családi tulajdonban lévő nagyvállalat vezetője jön a Külgazdasági és Külügyminisztériumba, hogy áttekintsük a jelenlegi helyzetet, illetve az intézkedésekből fakadó lehetőségeket. Tehát a stratégiai partnereknek, mondhatnám, stratégiai szerepe lesz abban, hogy a magyar gazdaság meddig fog eljutni ebben az esztendőben, különös tekintettel arra, hogy Magyarországon az export és a GDP aránya 86 százalék, és ennek egy nagy részéért ezek a nagyvállalatok felelősek.

Amit persze elintézhetünk egy kézlegyintéssel, hogy jó, hát ez úgyis a multiknak az üzlete, de ez csak részben van így, mert ezek a multik olyan 56-57 százalékban magyar beszállítókat alkalmaznak, tehát magyar kis- és közepes vállalkozások egy jelentős része az exportértékláncok tagja, és az ő jövőjük is attól függ, hogy ezek a nagyvállalatok a világpiacra majd milyen versenypozíciót tudnak felvenni.

A válság mint lehetőség megfogalmazás Mesterházy alelnök úr részéről egyáltalán nem idegen tehát attól a látásmódtól, ahogy mi nézzük ezt a helyzetet, mert a válságból való kiútkeresés egy verseny, egy nemzetközi verseny. És ahogy 2010-ben is egy válságból való kiútkeresési versenyben kellett helytállnunk, és jutottunk el oda, hogy tíz esztendő elteltével elmondhattuk, hogy foglalkoztatási rekordot döntöttünk, hogy soha ennyien nem dolgoztak Magyarországon, hogy megy lefelé folyamatosan az államadósság, hogy a beruházások folyamatosan rekordot döntenek, az exportteljesítmény folyamatosan rekordot dönt, ez mind azt mutatja, hogy egy válságból való eldobbantás az országok közötti erőviszonyokat évtizedekre határozhatja meg. Tehát a magyar gazdaság dimenzióváltását nemhogy fel kellene függeszteni a világjárvány miatt, hanem inkább most kell megerősíteni azokat a folyamatokat, amelyek elvezetnek oda, hogy magasabb hozzáadott értékű, magasabb kutatás-fejlesztési tartalmú, magasabb technológiai színvonallal rendelkező gazdaságot építsünk fel.

A korrekt hangnemet én is fontosnak tartom; igyekeztem eddig nemcsak ebben a kérdésben, hanem minden kérdésben azt alkalmazni, és világossá tettem, hogy az ország határain kívül minden általunk elért siker magyar siker. Ezért aztán ha a bizottság azt indokoltnak látja és nem tartja unalmasnak, akkor természetesen a jövőben is állok rendelkezésre. A tegnapi performanszból én személyesen kimaradtam - nem mondom, hogy vágyom az élményre (*Derültség.*), sokkal jobb itt lenni, legalábbis most.

A határon túli magyarokról és a koronavírus-törvény nemzetközi visszhangjáról beszéltem.

Boris Johnson állapota felől mi is kifejezett aggodással vagyunk. Az információink szerint intenzív osztályon kezelik, a láza egyre magasabbra szökött fel, és a kórházba szállítás óta az állapota egyre romlott. Tegnap esti információval rendelkezem, amikor tudatánál volt, és nem kellett lélegeztetőgépet alkalmazni; reméljük, ez így is marad, reméljük, hogy Boris Johnson meg fog gyógyulni, és vissza tud térni a munkájához.

A sátorlajújhelyi gyártás kapcsán azt tudom önnek mondani, tisztelt képviselő asszony, hogy a hét végén elkezdődött a gyártósor installálása. A szükséges mérnöki tudás is most már rendelkezésre áll, a finombeállítások zajlanak. Tehát azt gondolom, jó reménnyel vagyunk az iránt, hogy a héten, hét végén a gyártás meg tudjon indulni.

Több kutatási folyamat is zajlik Magyarországon. Nyilván ön is hallhatta, amikor a vírusizoláció - ha jól mondom, tehát a vírustörzs izolálása, a vírus lényegének az izolálása - megtörtént magyar laboratóriumban, viszont emellett mi folyamatosan figyeljük a nemzetközi kutatási folyamatokat is. Ezért is volt fontos, hogy a kínaiak megtiszteltek minket azzal az együttműködési lehetőséggel, hogy a nemzetközi teszteken kifejezetten jó eredményeket szerzett gyógyszerből 400 ezer darabot megkaptunk. Illetve Japánnal folytatunk még egy ilyen együttműködést, amely magyarországi tesztelés kapcsán talán eredményeket fog tudni hozni.

Nézze, az Egészségügyi Világszervezet főigazgatóját, mondjuk, személyesen pont jól ismerem; ugye, kollégám volt, korábban külügyminiszter volt ő is, Etiópiában. Személyesen kifejezetten jó véleménnyel vagyok róla. Hogy a WHO főigazgatói tevékenységét meg tudjam ítélni, attól én nagyon messze vagyok. Mi a WHO budapesti irodájával folyamatosan kapcsolatban vagyunk, nekik van egy viszonylag nagy

operációjuk itt Budapesten; ugye, az elmúlt időszakban többször is meg kellett nyilvánuljanak itt nekik tulajdonított, ámde általuk soha el nem mondott nyilatkozatok kapcsán. Emlékezhetünk rá: tesztelés és a többiek. Nézze, szerintem a kezdetektől fogva mindenki számára világos lehetett az, hogy ez egy olyan kihívás, amellyel még soha nem álltunk szemben, és amely nagy lesz - most elnézést, hogy ezt a profán kifejezést használom, de nem lévén szakember, nagyjából így tudom megfogalmazni azt az állapotot, ami talán így józan ésszel elmondható. És hogy ezt a WHO professzionális szinten, a deklarációk szintjén jól kezelte-e, ezt a vitát én meghagynám a szakembereknek. *(Dr. Gurmai Zita: Jó.)*

Egy dolog viszont látszik, WHO-tól függetlenül - itt többen felvették képviselőtársaim az Európai Unió szerepét vagy nem szerepét -, hogy itt azért egyelőre a nemzeti válaszok működnek. Nem tudom, ezt lehet-e, hogy is mondjam, neutrálisan megfogalmazni a nemzetközi szervezetek, inkluzíve az Európai Unió szempontjából, de egy ilyen válsághelyzetben ezt talán természetesnek tekinthetjük, tehát hogy a nemzeti válaszok sokkal nagyobb súllyal esnek a latba, mint bármilyen multilaterális koordináció. Mert amikor ott ültünk az európai uniós külügyminiszterek virtuális asztala körül a múlt héten, és felvetették nyugat-európai kollégák vagy talán brüsszeli intézményvezetők, hogy akkor hogyan fogjuk koordinálni az egészségügyi beszerzéseket Kínából, hát, ha az ember mellé teszi a valóságot és ami zajlik, akkor ezt egy elég utópisztikus inspirációnak tekinthetjük. *(Derültség. - Dr. Gurmai Zita: Ez szellemes.)* Tehát egyelőre maradjunk annál, hogy a nemzeti válaszok működnek, és a nemzetközi koordináció egyelőre nem ismerte még föl, hogy hol tudna segíteni ebben az ügyben - maradjunk ennyiben.

A határon túli területekről megint csak beszéltünk, már hogy az ott élő magyarokról.

A külföldön szolgáló katonák biztonsága érdekében a Honvédelmi Minisztérium megtette a szükséges lépéseket. Kilencszáz fölött van kicsivel a NATO-, EU-, EBESZ-, ENSZ- és kétoldalú megállapodás alapján létrejött missziókban szolgáló magyar katonák száma; ráadásul többen olyan területen szolgálnak, és a szolgálat jellegéből fakadóan sokan vannak egy helyen, ahol egyébként is a vírus által való fertőzöttség magas. Tehát a Honvédelmi Minisztérium kiemelten figyel a magyar katonákra; mint ahogy mi is kiemelten figyelünk a diplomatáinkra. A megfelelő protokollokat be kell tartaniuk, minden országban a fogadó ország szabályai és az általunk meghatározott szabályok szerint kell eljárni. Sajnos így sem lehet kizárni természetesen, hogy munkatársaink közül valaki elkapja a vírust, mint ahogy vannak is már fertőzöttjeink, akik külföldi missziókban szolgálnak, már úgy értem, hogy diplomaták. Ilyen esetben természetesen az adott nagykövetségen, főkonzulátuson azonnal életbe léptetjük pontosan azokat az intézkedéseket, mint amelyeket itt Magyarországon életbe léptetnénk, vagy amit életbe szoktunk léptetni.

Még talán Ukrajna kapcsán szeretnék egy gondolatot hozzáfűzni, elnök úr; azt hiszem, a határon túli általános kérdést megválaszoltam. Mindig vannak azért reményeink, hogy Ukrajnával előre tudunk lépni, aztán általában ezek a remények, hogy is mondjam, kicsit úgy szertefoszlanak; aztán valamilyen lépés kapcsán megint csak reménykedni kezdünk. Én azt gondolom, a jelenleg futó párbeszédnek kellene adni egy esélyt. Az új ukrán külügyminiszter-kollégával eddig korrekt kapcsolatot és korrekt együttműködést sikerült felépíteni. Én arra kértem őt, hogy az eddiginél nagyobb figyelmet szenteljen a kárpátaljai magyarok kapcsán meglévő érzékenységünknek. Azt, hogy mennyire egymásra vagyunk utalva, mutatja az a tény is, hogy ők is jelentkeztek a határok lezárásáról szóló intézkedések után azonnal, hogy a Nyugat-Európából hazatérő ukránok számára engedélyezzük a hazajutást. Dacára annak, hogy vezetnek más útvonalak olyan országokon keresztül, amelyek általában

barátságosabbnak vannak feltüntetve Ukrajnával szemben, mégis mi tudtunk adni segítséget, és mi tudtuk biztosítani Nyugat-Európából az ukrán állampolgárok hazajutását.

Továbbra is természetesen kiállunk az ukránok területi integritása és szuverenitása mellett, továbbra is biztosítjuk a keleti országrészben zajló harcokban részt vett katonák közül jó néhánynak az egészségügyi ellátását Magyarországon, biztosítjuk a harcokban érintett családok gyermekeinek velencei-tavi nyári táborozását. Tehát számos olyan emberi gesztust tettünk az elmúlt években, a kárpátaljai intézmények működésének garantálásáról már nem is beszélve, hogy én azt gondolom, ezek megérintették néhány viszontgesztust pozitívan. Reménykedjünk, hogy így lesz az elkövetkezendő időszakban!

Köszönöm szépen, elnök úr, hogy beszámolhattam önöknek. A jövőben is természetesen állok rendelkezésükre, egyesével a képviselő hölgyeknek és uraknak és a bizottságnak is természetesen. Köszönöm szépen. *(Dr. Gurmai Zita kopog az asztalon.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Bajban ismerszik meg a barát. Nagyon nagy jelentősége van a gesztusoknak, a szimbólumoknak, a külpolitika pedig ezen a területen gazdag eszköztárral rendelkezik, és úgy látom, ezt a magyar Külügyminisztérium fölismerte, és jól használja az ebben rejlő lehetőségeket, és fontosnak tartom, hogy ez így is maradjon.

Boris Johnsonnak jobbulást kívánunk, mint ahogy együttérzésünk az áldozatokkal, és gyógyulást kívánunk minden olyan érintett betegnek, akik magyarok, európaiak vagy a világ bármely pontján szembesülnek a járvánnyal.

Miniszter úrnak pedig szintén jó egészséget kívánunk. Úgy látom, hogy jó állapotban van, és őrizze meg az egészségét, hogy az elkövetkezendő időszakban tudja állni a sarat. Köszönöm szépen. *(Szijjártó Péter: Köszönöm szépen. A viszontlátásra!)* Köszönöm szépen a megjelenést.

Egyebek

Tisztelt Bizottság! Az egyebek napirendi pont keretében nincs semmilyen megbeszélnivalónk.

Az ülés berekesztése

Az ülést ezennel berekesztem. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 43 perc)

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea